

**ОЧИР УНДРАА ХХК-ИЙН “ХИМИЙН
БОДИС, ПИРОТЕХНИКИЙН ХЭРЭГСЛИЙН
АГУУЛАХ”-ЫН 2024 ОНЫ БАЙГАЛЬ
ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТАЙЛАН**

2024 он

ОЧИР УНДРАА ХХК-ИЙН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТАЙЛАН

Гол зорилт

Очир Ундраа ХХК-ийн Химийн бодис пиротехникийн хэрэгслийн агуулах төслийн үйл ажиллагаанаас байгаль орчинд үзүүлэх аливаа сөрөг нөлөөллөөс зайлсхийх, урьдчилан сэргийлэх, төсөл хэрэгжих орчинд бий болж болзошгүй сөрөг нөлөөллийг илрүүлэх, тэдгээрийн үр дагаврыг тогтмол хянах, хяналт шинжилгээний хөтөлбөрийг хэрэгжүүлж ажиллах үүрэгтэй.

Хамрах хүрээ

Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөө, тайланд Очир Ундраа ХХК-ийн Химийн бодис пиротехникийн хэрэгслийн агуулах төслийн үйл ажиллагаанаас байгаль орчинд нөлөөлөх сөрөг нөлөөллүүдийг бууруулах арга хэмжээ, шаардагдах хөрөнгө зардал, дагаж мөрдөх дүрэм журам, стандартуудыг нэгтгэн үзүүлсэн бөгөөд төсөл хэрэгжүүлэгч үйл ажиллагаа явуулж эхэлснээс хойш жил бүр энэхүү үнэлгээгээр тогтоогдсон гол болон болзошгүй сөрөг нөлөөллүүд, тэдгээрийг арилгах бууруулах арга хэмжээний төлөвлөгөөг хянан үзэж, шинэчлэн сайжруулсан. Ингэхдээ байгаль орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөрүүдээс гарч буй үр дагавар, бодит байдалтай уялдуулан улам баяжуулж, сайжруулан мөрдлөг болгон ажиллаж байна.

1.1 Байгаль орчны менежментийн тайлан

Төслийн БОМТ хэрэгжүүлэх 2024 онд 7,608,000.00 ₮ зарцуулахаар төлөвлөсөн бөгөөд зарцуулалтыг хүснэгтэд харьцуулан харуулав.

Хүснэгт 1. Байгаль орчны менежментийн зарцуулалтын тайлан

№	Байгаль орчны менежментийн тайлан	Төлөвлөсөн зардал ₮	Зарцуулсан дүн ₮	
1	Байгаль орчныг хамгаалах төлөвлөгөөний биелэлт	Сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний төлөвлөгөөний биелэлт	1,960,000.00₮	15,596,000.00
		Ногоон байгууламжийн төлөвлөгөөний биелэлт	400,000.00₮	500,000.00
		Хог хаягдлын менежментийн төлөвлөгөөний биелэлт	2,240,000.00 ₮	3,740,000.00
		Түүх, соёлын өвийг хамгаалах тайлан	1,000,000.00 ₮	0
		Осол эрсдэлийн менежментийн төлөвлөгөөний биелэлт	1,600,000.00 ₮	8,532,000.00
		Удирдлага зохион байгуулалтын авч хэрэгжүүлэх арга хэмжээний төлөвлөгөөний биелэлт	408,000.00 ₮	16,773,000.00
2	Орчны хяналт шинжилгээний төлөвлөгөөний биелэлт	408,000.00₮	59,500.00	
	НИЙТ ЗАРДАЛ	7,608,000.00 ₮	45,200,500.00	

1.2 Сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний тайлан

Төслийн үйл ажиллагаанаас гол болон болзошгүй сөрөг нөлөөлөлд өртөх орчноор буюу агаарын чанарт үзүүлэх сөрөг нөлөөллийг бууруулах, хөрс болон ургамлан нөмрөгт үзүүлэх нөлөөллийг бууруулах, усан орчинд үзүүлэх сөрөг нөлөөллийг бууруулах, амьтны аймагт үзүүлж болзошгүй нөлөөллийг бууруулах арилгах зэрэг чиглэлүүдээр бүлэглэн авч үзэв. БОХТ-г бүрэн хэрэгжүүлсэн нөхцөлд төслийн үйл ажиллагаанаас байгаль орчинд учруулж болзошгүй сөрөг нөлөөллөөс зайлсхийх, тэдгээрийг бууруулах, арилгах бүрэн боломжтой

Хүснэгт 2. Сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний тайлан

№	Гол болон болзошгүй сөрөг нөлөөллүүд	Сөрөг нөлөөллийг арилгах, бууруулах арга хэмжээ	Сөрөг нөлөөллийн хамрах хүрээ	Төсөв ₮	Хугацаа	Зарцуулсан ₮	Тайлбар
1	2	3	4	5	6	7	
Агаар орчин							
1	Химийн бодисын буруу хадгалалтаас үүдэн химийн бодис алдагдаж дотоод агаарын чанарт нөлөөлөх	Агуулах тус бүрт хадгалах химийн бодисын ХАЛМ-н дагуу тэмдэг тэмдэглэгээ, тайлбарыг шинэчлэн сайжруулах	Агуулах тус бүр	600,000.00	9 сард	2,596,000.00	Гэрэлт үсэг ХХК-аар тэмдэг тэмдэглэгээ хийлгэн шинэчлэв.
2	Аммиакийн шүүг хадгалах аюулгүй ажиллагаа алдагдах	Аммиакийн шүүний агуулахад агааржуулалтын системийг тогтмол шалгах, эвдрэл, гэмтэл гарсан үед засварлах	Агуулах тус бүр	500,000.00	8 сард	13,000,000.00	Агуулахын хашааг засаж сайжруулан, будсан.
3	Химийн бодисын буруу хадгалалтаас үүдэн химийн бодис алдагдах агаарын чанарт сөргөөр нөлөөлөх, галын аюул гарах	Химийн бодис, материалын хадгалалтын нөхцөлийн стандартыг нарийн баримталж уурших, халах, тэлэх нөхцөлөөс бүрэн сэргийлж ажиллах. Химийн бодисыг хадгалахдаа ХАЛМ-д заасны дагуу хадгалах.	Агуулах тус бүр	50,000.00	6 сард	-	ХАЛМ-д заасны дагуу хадгалах горим мөрдөж байна.
Усан орчин							
4	Химийн бодис буруу хадгалалтаас үүдэн химийн бодис их хэмжээгээр алдагдсан тохиолдол гүний усыг бохирдуулж болзошгүй.	Химийн бодис, материалын хадгалалтын нөхцөлийн стандартыг нарийн баримталж уурших, халах, тэлэх нөхцөлөөс бүрэн сэргийлж ажиллах.	Агуулахын талбай, хашаа				Стандартыг нарийн баримталж уурших, халах, тэлэх нөхцөлөөс бүрэн сэргийлж ажиллаж байна.
Хөрсөн бүрхэвч, газрын гадарга							

5	Хог хаягдлаар хөрс бохирдох	Хог хаягдлыг журмын дагуу хадгалж гэрээний дагуу тээвэрлүүлэх	Аюултай хог хаягдал	3,500,000.00	8 сард		Хог хаягдалын менежметед тусгав
6		Хог хаягдлыг журмын дагуу хадгалж гэрээний дагуу тээвэрлүүлэх	Энгийн хог хаягдал	300,000.00	6 сард		Хог хаягдалын менежметед тусгав
7	Хөрсний бохирдол үүсэх	Орчны хог хаягдлыг цэвэрлэх, шарилж устгах	Агуулахын хашаан доторх талбай	4,000,000.00	6,7,8 сард		Хог хаягдалын менежметед тусгав
Ургамлан нөмрөг							
8	Химийн бодис тээвэрлэх	Налайх дүүргийн цэцэрлэгжүүлэлтэд хандивлах		500,000.00	9 сард		Ногоон байгууламжийн тайланд тусгав.
9	зөөх ачиж буулгах үед хүн машины хөдөлгөө ургамлан нөмрөг талхлагдах	Олон салаа зам гаргахгүй байх, тогтсон маршрутаар тээврийн хэрэгслийг зорчуулах	Агуулахын ойр орчмын талбай				
				НИЙТ ЗАРДАЛ 15,596,000.00 ₮			

1.2 Ногоон байгууламжийн тайлан

Төслийн нийт эзэмшлийн талбайн 20 хувиас багагүй талбайд олон наст ургамал тарьж, зүлэгжүүлэх, мод тарих ажлыг мэргэжлийн байгууллагын тусламжтайгаар хийж гүйцэтгэх шаардлагатай гэж тусгагдсан боловч онцгой объект тул ургамал өвс ургуулж болохгүй учир дүүргийнхээ Цэцэрлэгжүүлэлтийн санд 500,000.00 төгрөгийн хандив өгсөн. Мөн хашааны гадна хойд хэсэгт 500ш бут суулгав.

Хүснэгт 3. Ногоон байгууламжийн тайлан

Орчны тохижилт, цэцэрлэгжүүлэлтийн зорилт	Арга хэмжээ	Арга хэмжээний цар хэмжээ	Нийт зардал ₮	Хэрэгжүүлэх хугацаа ба давтамж
1	2	3	4	5
Дүүргийн цэцэрлэгжүүлэх, ногоон байгууламжид	Хандив өгөх	Мод тарих	500,000.00	2024 онд
НИЙТ ЗАРДАЛ 500,000.00₮				

1.3 Хог хаягдлын менежментийн тайлан

Төслийн талбайд ажилчид байрлахгүй бөгөөд зөвхөн харуул хамгаалалтын ажилчид ээлжээр ажиллах юм. Химийн бодис зөөвөрлөх ачиж буулгах явцад түр ажилчид тухай бүрд нь ирж ажиллах бөгөөд ахуйн хог хаягдал маш бага хэмжээтэйгээр үүсэнэ. Налайх дүүргийн тохижилт үйлчилгээний төвд ахуйн хог хаягдлын төлбөрөө тушааж харин зарим тохиолдолд химийн бодисын сав баглаа боодлын хог хаягдал гарах ба энэ төрлийн хог хаягдлыг Налайх дүүргийн 3-р хороонд байрлах Элемент ХХК-л шилжүүлэн устгуулав.

Хог хаягдлын сөрөг нөлөөлөл болон түүний хэмжээг бууруулах менежментийн хүрээнд 2024 онд **3,740,000.00** төгрөг зарцуулсан.

Хүснэгт 4. Хог хаягдлын менежментийн тайлан

Хог хаягдлын ангилал	Хийгдэх ажил	Хамрах хүрээ	Нийт зардал ₮	Тайлбар
1	2	3	4	5
Ахуйн	Хог хаягдлыг ангилан ялгаж аль болох богино хугацаанд төслийн талбайгаас тогтмол зайлуулж байх.	Агуулахын талбай	240,000.00	Налайх дүүргийн Тохижилт үйлчилгээтэй гэрээгээ шинэчлэн байгуулсан
	Хашааны шарилж цэвэрлэж, ачуулах	Хашаан дотор	9,000,000.00	Бартерийн үйлчилгээгээр шарилж устгуулсан.
Аюултай	Химийн бодисын сав баглаа боодлын хог хаягдал гарсан тохиолдолд аюултай хог хаягдлыг эх үүсвэр дээр нь түр хадгалан тусгай зөвшөөрөл бүхий байгууллагад өгөх	Агуулахын талбай	3,500,000.00	Элемент ХХК-д аюултай хог хаягдлаа ачуулан устгуулсан.
НИЙТ ЗАРДАЛ 3,740,000.00 ₮				

1.4 Түүх соёлын өвийг хамгаалах тайлан

Төсөл хэрэгжих талбай орчимд аливаа түүх соёлын өв, дурсгалт олдвор хэмжигдээгүй бөгөөд хэрвээ барилгажилтын үеийн газар шорооны үед олдвор олдвол Соёлын өвийг хамгаалах хуулийн дагуу арга хэмжээ авах, олдворыг гэмтээхгүйгээр үйл ажиллагааг түр зогсоох шаардлагатай.

Газрын тухай хуулийн 34.11-т заасны дагуу Археологи, Плеонтологийн судалгааг мэрэгжлийн байгууллагуудаар хийлгэж 2023 онд дүгнэлт гаргуулсан.

Түүх, соёлын өвийг хамгаалах тайлан	Үр дүн	Тайлбар
Археологийн хээрийн судалгааны тайлан	Илэрцгүй	ШУТИС, БУХС, Хүмүүнлэгийн ухааны салбар
Палеонтологийн нөөц баялгийн үнэлгээ	Илэрцгүй	МУШУА, Палеонтологийн хүрээлэнгээр хийж гүйцэтгүүлэв.

1.5 Осол, эрсдэлийн менежментийн тайлан

Хүснэгт 5. Осол эрсдэлийн менежментийн тайлан

	Болзошгүй аюул, осол, сөрөг нөлөө	Урьдчилан сэргийлэх, хамгаалах арга хэмжээ	Арга хэмжээний цар, хэмжээ	Нийт зардал	Тайлбар
	1	2	3	5	6
1	Аянга цахилгаан	Байгалийн гамшгийн үед авах арга хэмжээний зааварчилгааг мөрдүүлэх, мөн ус зайлуулах суваг шуудуу эвдэрсэн тохиолдолд засах, аянга цахилгааны газардуулах тоноглолуудын бүрэн бүтэн байдлыг шалгах	Агуулахын хашаанд аянга зайлуулагчид хэмжилт хийлгэх	450,000.00	ЗХ нэгдсэн лабораториар хэмжилт хийлгүүлсэн.
2	Гал түймэр	Гал гарсан тохиолдолд хэрэглэх галын иж бүрдлийн хугацааг шалгаж, сунгуулж байх	Дүгнэлт сунгуулах	-	Налайх дүүргийн ОБАлбанаас шалгалт хийж дүгнэлт сунгасан.
3	Үер	Төслийн эзэмшил талбайг хаврын шар ус, хур бороо элбэгтэй үед үерт автахаас сэргийлж ус зайлуулах суваг хоолой, даланг технологийн дагуу мэргэжлийн байгууллагаар хийлгэх нь зүйтэй	Далан засах	6,000,000.00	Хашааны дотор далан, ус зайлуулах хоолой хийсэн
4	Агуулахад осол аваар гарах	Химийн бодис тээвэрлэх, ачиж буулгах ажилчдыг хөдөлмөр хамгааллын хувцас хэрэгслээр хангах	Ажилчид	1,144,000.00	Уран Икос ХХК-д захиалгаар ажлын хувцас хийлгэж, ажилчдад олгов
5	Химийн бодисын асгаралт	Химийн бодис асгарах, алдагдах үед ашиглах нэг бүрийн хамгаалах хэрэгсэл ,асгаралт болсон тохиолдолд саармагжуулах хэрэгслийг байрлуулах. /элс хоосон сав, бортого, бортого онгойлгогч, наалддаг шошго, металл юүлүүр, хүрз, хогийн шүүр, хориглох тэмдэг болон тууз зэрэг	Агуулахын талбай	850,000.00	
6	Аагуулахад осол гарах, химийн бодис тэсэрч дэлбэрэх галын аюул гарах эрсдэлтэй.	Ямар нэгэн байдлаар ажилчид химийн бодист хордсон тохиолдолд анхны тусламж үзүүлэх зорилгоор норсульфазол, риванол, фурацилины уусмал, стретоцид, синтомицины эмульс, пенциллин, новокайн, дикайн адреналин, вишневскийн болон нафталины тос зэрэг эм бэлдмэл, бусад тос, уусмалуудыг бэлтгэн ашиглахад бэлэн байлгах	Төслийн талбай дээр түр ажиллах ажилчид болон харуул хамгаалалт	88,000.00	Эмийн сан, болон анхны тусламжийн сав байрлуулсан.
НИЙТ ЗАРДАЛ			8,532,000.00 ₮		

1.6 Удирдлага зохион байгуулалтын хүрээнд авч хэрэгжүүлэх арга хэмжээний тайлан.

Хүснэгт 6. Удирдлага зохион байгуулалтын хүрээнд авч хэрэгжүүлэх арга хэмжээний тайлан

№	Хэрэгжүүлэх арга хэмжээ	Зардлын дүн ₮	Огноо	Хариуцсан албан тушаалтан
1	Химийн бодис тээвэрлэх, ачиж, буулгах ажилчдыг хөдөлмөр хамгааллын хувцас хэрэгслээр бүрэн хангах	2,073,000.00	2024 онд	Үйл ажиллагааны менежер
2	Байгаль хамгаалах талаар хийсэн ажлын жил бүрийн тайланг БОАЖЯ -нд хүргэн өгч байх		10 сард	Үйл ажиллагааны менежер
3	Налайх дүүргийн онцгой байдлын албанаас зохион байгуулсан галын тактикийн сургалт		10 сард	Үйл ажиллагааны менежер
4	Дорнод Монгол Эрдэс ХХК-тай харуул хамгаалалтын гэрээ байгуулан 24 цагийн хамгаалатын харуултай.		2024 онд	Үйл ажиллагааны менежер
5	Киломайн ХХК-аар гамшгийн эрсдлийн үнэлгээ хийлгүүлсэн.	7,000,000.00	05 сард	Гүйцэтгэх захирал
6	Энвайроментал Комплайнцаар Байгаль орчны аудит хийлгэв.	7,700,000.00	05 сард	Гүйцэтгэх захирал
НИЙТ ЗАРДАЛ 16,773,000.00 ₮				

2.1 Орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөрийн тайлан

Хүснэгт 7. Орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөрийн тайлан

Хяналт шинжилгээ хийх үзүүлэлтүүд	Хяналтын цэгийн байршил	Хугацаа ба давтамж	Тайлбар
<ul style="list-style-type: none"> Орчны тоосжилт (PM_{2.5}, PM₁₀ TSP) - Агаарын температур - Харьцангуй чийг Агаар бохирдуулагч хий (SO₂, NO₂,) Гадаад болон дотоод орчны дуу чимээ 	Салхины зонхилох чиглэл болон эх үүсвэрүүдийн ойролцоо. Мөн агуулахын дотоод агаарын хэмжилтийг хийх	Жилд 1 удаа 2 цэгт хэмжилт хийх	БОХЗТЛабораториор байцаагч томилуулан шинжилгээ хийлгүүлэв.
Ялзмаг, урвалын орчин (pH), давсжилт, карбонат (CaCO ₃), хөдөлгөөнт кали (K ₂ O), хөдөлгөөнт фосфор (P ₂ O ₅), механик бүрэлдэхүүн	Агуулахын хашаан дотор химийн бодис буулгах талбайн ойр орчимд болон бусад шаардлагатай талбайд	Жилд 1 удаа дор хаяж 2 цэгт дээжлэлт хийж лабораторийн шинжилгээнд өгнө.	
Хар тунгалаг (Pb), кадми (Cd), хром (Cr), цайр (Zn), никель (Ni), Мөнгөн ус (Hg), цианид натри, хүнцэл (As)			
НИЙТ ЗАРДАЛ 59,500.00₮			

2 ДҮГНЭЛТ

Очир Ундраа ХХК нь Нийслэлийн Налайх дүүргийн нутаг дэвсгэрт байрлах “Химийн бодис, пиротехникийн хэрэгслийн” агуулахад 2018 оноос үйл ажиллагаа явуулж байна. 2024 оны байгаль орчны менежментийн зардалдаа **45,200,500.00 төгрөг** зарцуулсан. 2024 оны БОМТөлөвлөгөө хугацаандаа төлөвлөлтийн дагуу хийгдэж дууссан.

Хүснэгт 8. 2024 оны зарцуулалтын тайлан

№	Байгаль орчны менежментийн тайлан	Зарцуулсан дүн ₮	
1	Байгаль орчныг хамгаалах төлөвлөгөөний биелэлт	Сөрөг нөлөөллийг буруулах арга хэмжээний төлөвлөгөөний биелэлт	15,596,000.00
		Ногоон байгууламжийн төлөвлөгөөний биелэлт	500,000.00
		Хог хаягдлын менежментийн төлөвлөгөөний биелэлт	3,740,000.00
		Түүх, соёлын өвийг хамгаалах тайлан	0
		Осол эрсдэлийн менежментийн төлөвлөгөөний биелэлт	8,532,000.00
		Удирдлага зохион байгуулалтын авч хэрэгжүүлэх арга хэмжээний төлөвлөгөөний биелэлт	16,773,000.00
2	Орчны хяналт шинжилгээний төлөвлөгөөний биелэлт	Орчны хяналт шинжилгээний төлөвлөгөөний биелэлт	59,500.00
НИЙТ ЗАРДАЛ		45,200,500.00	